

”Tämä digitaalinen hirmuvalta tekee meidät vanhukset ihan avuttomiksi”

(yhteydenotto vanhusasiavaltuutetun toimistoon)

HE 124/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi. Hallintovaliokunta 12.11.2025.

Elisa Virkola, asiantuntija

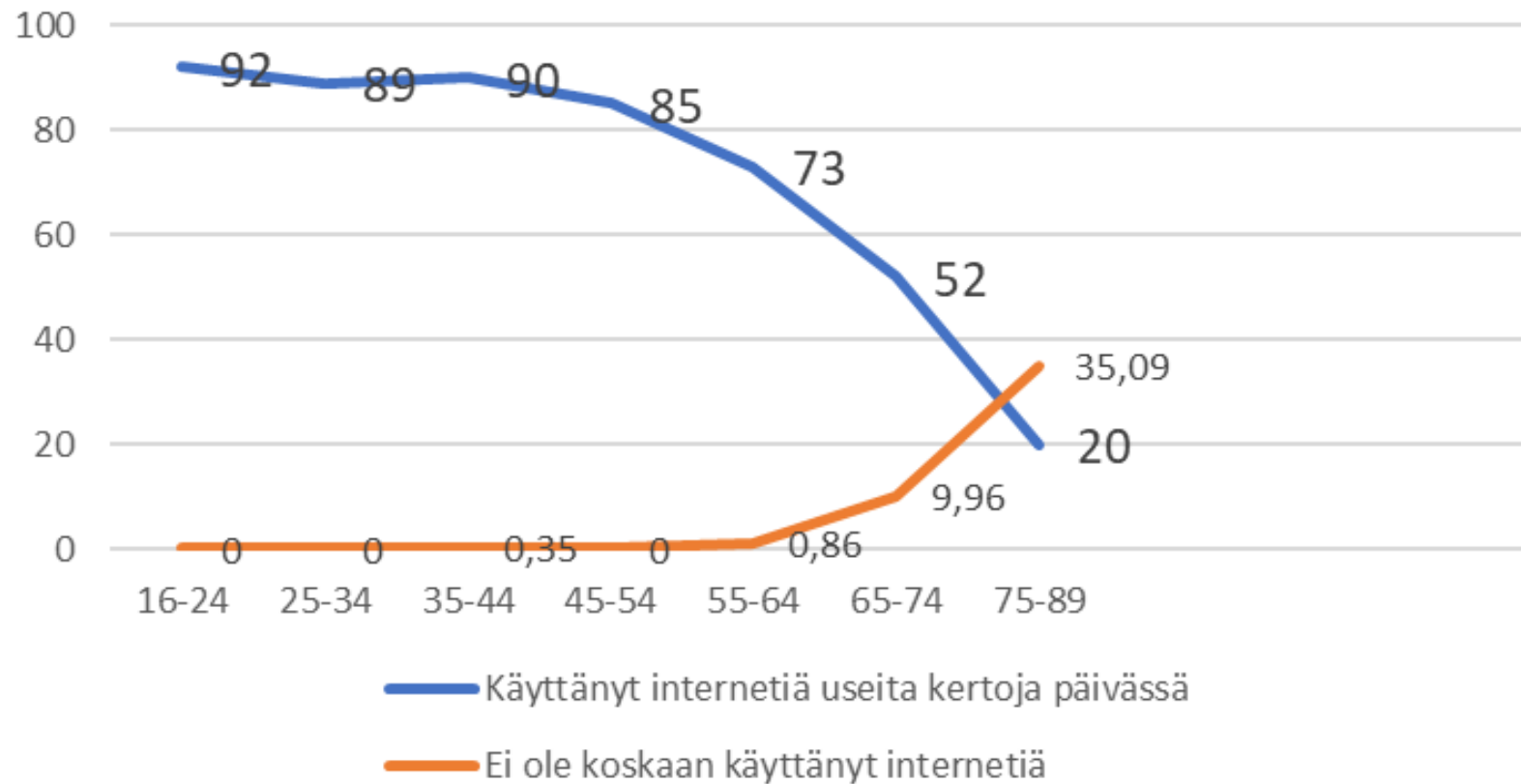
Vanhusasiavaltuutettu
Äldreombudsmannen

lääkkäiden vaikea saada selkoa, mitä viranomaisasioinnissa on tapahtumassa

- Viestintä asiasta on liian vaikeaselkoista
- Säädöksiin tarvitaan selkeyttä siitä, miten voi pysyvästi kieltäytyä suomi.fi-viestien käytöstä.
- Yhtä selkeää pitää olla se, mitä tapahtuu, jos viesteistä kieltäytynyt päätyykin avaamaan esimerkiksi Kanta-palvelut. Miten hän voi jatkossa kieltää suomi.fi-viestien käytön?

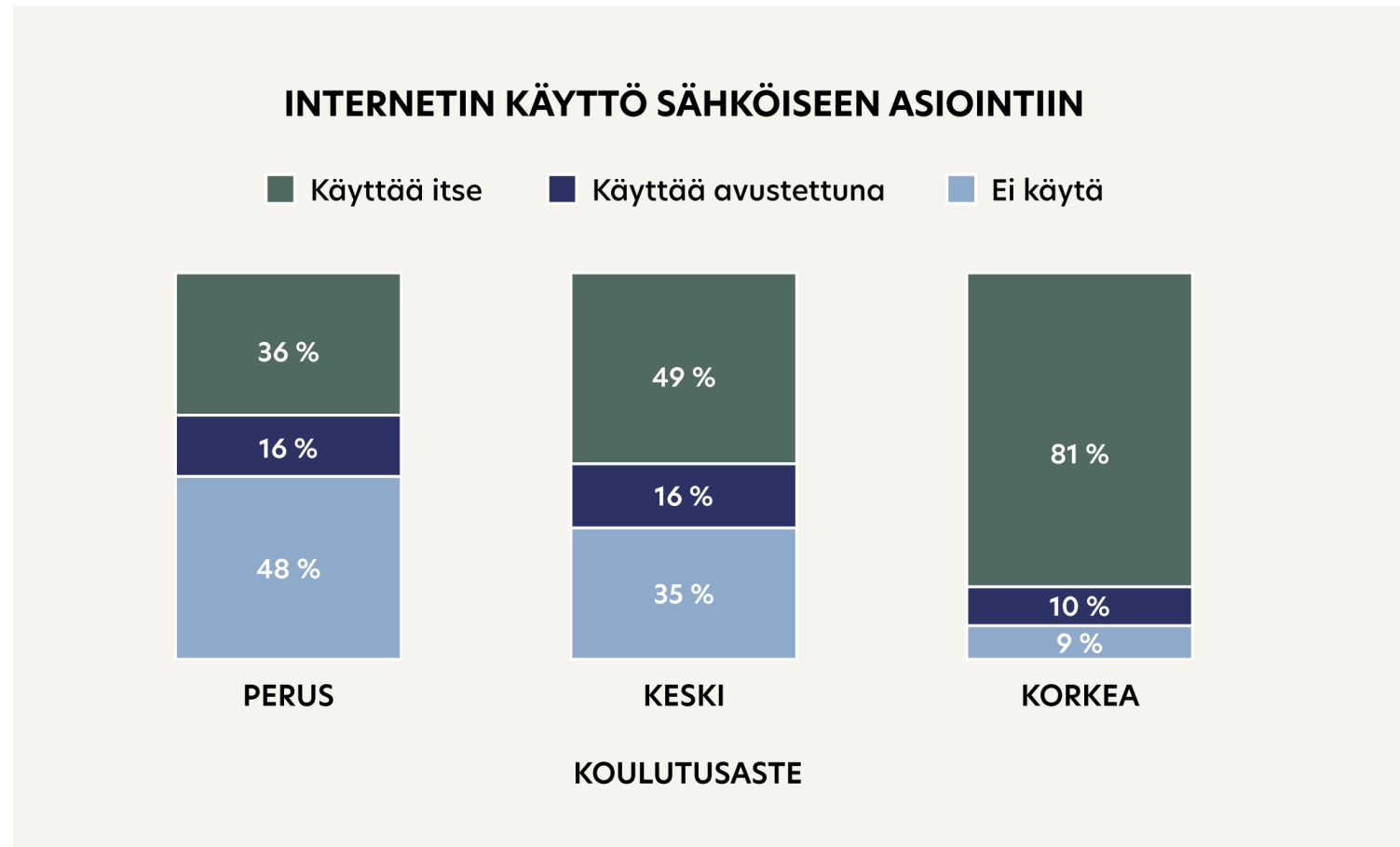
Internetin käyttö v. 2022, %

Internetin käyttö ikäryhmittäin v. 2022. Lähde: Tilastokeskus

Digitalisaatio toteutettu Suomessa ilman valtakunnallista suunnitelmaa siitä, miten ikääntyneet pääsevät oppimaan ja ylläpitämään digitaitojaan ja saamaan luotettavaa tukea digiasiointiin
– seurauksena eriarvoisuutta ja turhaa riippuvuutta muiden avusta.

lääkkäiden digitukea tarvitaan selvästi lisää

- Erityisen huolestuttavaa, ettei hallituksen esitys sisällä lainkaan lisätoimia, jolla turvataan mahdollisuuksia saada digitukea perustaitojen hankintaan ja ylläpitoon sekä digiasiointiin.
- Järjestöjen vertaisohjaajien tarjoama digituki on toimiva digituen muoto. Se ei yksin riitä, vaan tarvitaan myös kuntia mukaan.
- Järjestöjen rahoitus on romahdusmaisesti niukkenemassa, ja siksi digituki heikkenee. Myös vapaan sivistystyön kuten kirjastojen ja kansalaisopistojen rahoitus on vähentynyt. Ne tarjonneet digitukea.

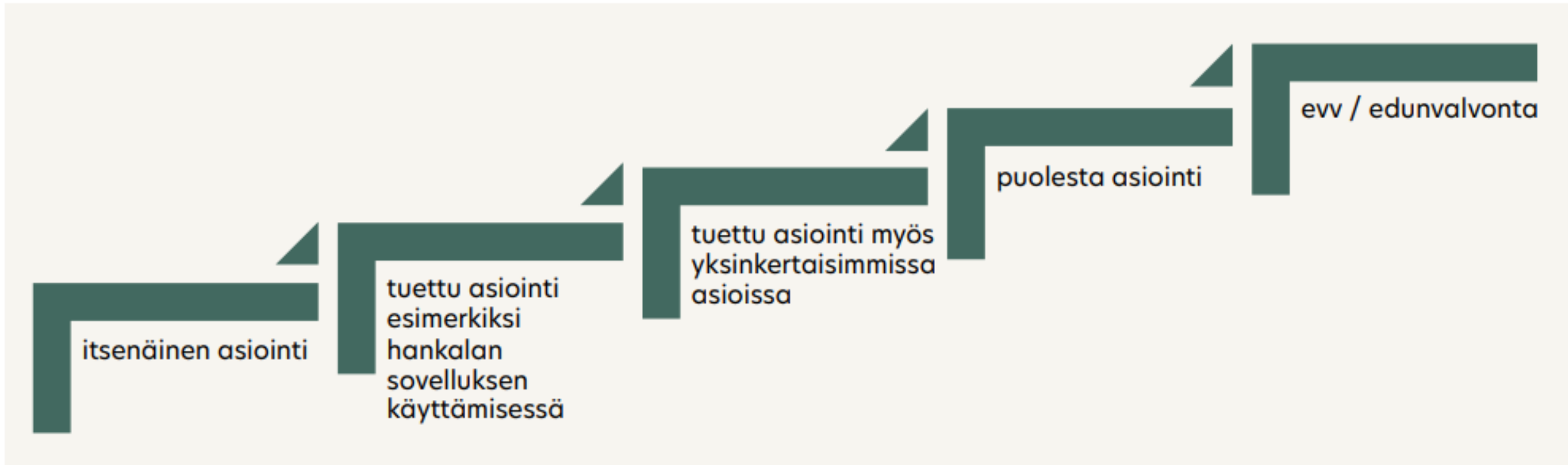

lääkkäillä pitää olla oikeus hoitaa omat asiansa

- Digitaitoja ei ole ja digipalvelut ovat vaikeakäyttöisiä. Siksi asiointi toisen tukemana on yleistä, ja siihen sisältyy riskejä.
- Puolesta asiointia edistettävä vain, jos siihen on toimintakykyyn tai terveyteen liittyvä syy.
- Puolesta asioinnin sijasta tulisi panostaa tukeen: digitaitojen hankkimiseen ja digitaaliseen asiointiin.
- Muita kuin digitaalisia asiointi- ja viestintäkanavia on oltava tarjolla riittävästi.

Puolesta asiointin ja tuetun asiointin käytäntöjä on selkiytettävä

On tunnistettava paremmin erilaiset tilanteet ja niihin liittyvät riskit. Sääteily melko puutteellista.

lääkkäiden perusoikeudet ja tarpeet otettava paremmin huomioon edistettäessä digitaalista asiointia

”Olen 77-vuotias eläkeläinen. Asia koskee digitaalista viranomaispostia.

Haluan viranomaispostini edelleen paperisena enkä hakea siihen aina puolen vuoden välein ”poikkeuslupaa”. Asialla on kiire, koska ensimmäinen vaihe otetaan jo käyttöön 12.1.2026.

Tuleeko minun tehdä joku valitus vai riittääkö tämä sähköposti siihen, että otatte asiaan kantaa eli teette kaikkenne pienten ihmisten puolesta.

Kaikilla ei ole älykännykkää, tietokonetta, tulostinta. Tietokoneeseen pitää päivittää ohjelmat, mistä siihen apu, kuka maksaa jne. Siis pyyntöni on, että viranomaisposti tulee jatkossa paperisena, jollei asianomainen henkilö tai juridinen henkilö sitä erikseen pyydä digitaalisena.”

(Yhteydenotto vanhusasiavaltuutettuun 7.11.2025)

”On todella pelottavaa ja turvatonta olla vanha tänä päivänä. Ei ole minkään arvoinen, jos ei ole syntynyt älypuhelin kädessä.”

(Yhteydenotto vanhusasiavaltuutetun toimistoon)

